

- Opera i Örnsköldsvik
sid 4-5
- Nordmalings Musikskola
sid 7-8-9
- Musikal i Berg
sid 15-16-17

Kultur SMÖCKKAN

Nr 2 Mar 2005

Utgiven av Sveriges Musik- & Kulturskoleråd - SMoK

- Entusiasm i Kungälv
sid 18-19
- Klas Klättermus i Sundsvall
sid 21-22-23
- Elevernas teater stoppades
sid 26

KULTURSMÖCKKAN
2
2005

Fokus på eleverna

Det här är riktigt spännande kan jag lova. Åtminstone för mig, eftersom det här är mitt första nummer av Smockan. Jag har visserligen varit med och skrivit tidigare, men nu sitter jag här som redaktör för tidningen – vilket känns som ett stort ansvar.

Tiden mellan årets första nummer och det här numret har varit väldigt kort, och någon direkt strategi över vad tidningen skulle innehålla har jag inte hunnit med att tänka ut. Men när vi började sätta ihop den så såg jag att det trots allt blev ett visst tema.

Det handlar väldigt mycket om elevernas arbete, och det är en klar tyngdpunkt på Norrland. Det förklaras förstas med att jag själv bor i Örnsköldsvik. En annan förklaring är att det som sagt var lite tidsbrist och att jag under produktionens gång samtidigt har varit med om att utveckla min tidigare arbetsplats. Nu kastar jag mig ut i det okända och ska försörja mig

som frilansande journalist – där redaktörsrollen för Smockan blir en av bitarna.

Under den här korta tiden har jag haft väldigt roligt, framförallt för att jag har haft förmånen att besöka två skolor – Musikskolan i Nordmaling, Västerbotten, och Kulturskolan i Berg, Jämtland. Två härliga besök där jag fick se föreställningar som imponerade enormt på mig.

Jag har också sett vad ungdomar har åstadkommit här hemma i Örnsköldsvik, och vi uppmärksammar i en artikel vad som kan hända om man inte har alla tillstånd klara. Esteterna på gymnasiet i Örnsköldsvik fick aldrig visa upp sin slutproduktion för allmänheten – deras teaterversion av "Little Shop Of Horrors" stoppades av upphovsrättsinnehavarna i London.

De barn och ungdomar, och naturligtvis även lärare, som jag träffat vid mina skolbesök har visat upp en otrolig kreativitet, iver och glädje. Något som verkligen smittat av sig på mig.

Det kan behövas när annat krånglar, som till exempel försöken att få ett ledande telebolag att installera bredband hos mig. Efter fyra långa månader verkar det äntligen vara på gång, men när jag skriver det här har jag ingen aktuell e-postadress som jag kan ge er – dit ni förstås ska skicka tips på innehåll i Smockan. Men skicka tipsen till SMoK:s kanslichef Dag Krafft så länge (dag.kraft@smok.se) så ordnar det sig.

NILS ÅGREN

INNEHÅLL

i detta nummer

Ledare.....	2	Nordmalings Musikskola	7-8-9	Klas Klättermus	21-22-23
Ordförande har ordet	3	Besök från Norge	10	Ungdomligt inflytande	24-25
Dramatisk opera.....	4-5	Rollin Phones.....	12-13	Elevernas teater stoppades.....	26
		Musikal i Berg.....	15-16-17	Kulturnytt.....	30
		Entusiasm i Kungälv.....	18-19	Porträttet	31

KULTURSMOCKAN
DAUS TRYCK & MEDIA

893 80 BJÄSTA
TEL: 0660-26 61 00
FAX: 0660-22 05 17

ANSVARIG UTGIVARE

Per Sjöberg, SMoK

REDAKTÖR

Nils Ågren, 070-678 44 55

PROJEKTLÄDARE/ANNONSER

Jan Dyllicki, 0660-26 61 05

jan.dyllicki@dau.se

Annonsprislista kan laddas ned som pdf-fil från hemsidan www.daus.se

GRAFISK FORMGIVNING

Johnny Altelind, 0660-26 61 31

johnny.altelind@dau.se

REPRO • PRODUKTION • TRYCK

DAUS Tryck & Media, Bjästa

MEDVERKANDE I DETTA NUMMER

Per Sjöberg

Nils Ågren

Dag Krafft

Inger Carlénberg

Linnea Sörensen Isaksson

Christina Aurell

Olof Wigren

OMSLAGSFOTO:

Kajsa Mörtzell och Malin Björk,
Nordmalings Musikskola.

Foto: Nils Ågren

SMoK
Sveriges
Musik-
och Kulturskoleråd

Kultursmockan utges av SMoK,

Sveriges Musik- och Kulturskoleråd

Kultursmockan nästa nummer: v. 19.

Manustopp för annonser: 25 april.

Tipsa Smockan!

Tel: 070-678 44 55

Nils Ågren

Visioner – drömmar av guld eller möjligheter?

– Av Per Sjöberg, Ordförande SMoK –

Kära läsare av Smockan. Har ni någon gång upplevt frustrationen av att omgivningen inte, såsom en vältränad samling soldater, bejaktar och blir delaktiga i dina visioner? Särskilt när du dessutom vet att just dina visioner är lösningen – eller åtminstone näst intill lösningen – på mänskligens problem.

Om du inte upplevt denna frustration så gratulerar jag dig. Om du tillhör den andra kategorin så hälsas du välkommen in i gänget!

Tro nu inte att jag är så korkad att jag på fullaste allvar tror att alla visioner bör eller kan förverkligas. Även jag har en slags insikt om begränsningar i både mentalt och reellt perspektiv.

Men jag har också en insikt om att visioner ofta förblir visioner bara därför att omgivningen inte förstår, eller ännu värre – inte ens försöker förstå, genom att inte ta till sig forskning eller annan information. Ett faktum som är giltigt i allt för många fall när det gäller visioner om människans själsliga välmående och utveckling.

Kortsiktigt ekonomiskt tänkande, liksom mentala bilder hos beslutsfattare av vad som är viktigt i vår tillvaro, leder tyvärr ofta till att det mest eftersträvarvärda i våra liv – som till exempel tillhörighet, empati och kreativitet – får stå tillbaka för värden av betydligt hårdare slag. Värden som i vårt gamla industrisamhälle, och tyvärr fortfarande, har och haft en alltför stor dominans som prioriterade områden.

Cirka två procent av den kommunala budgetomsättningen år 2002 (enligt Sveriges Kommuner och Landsting) används till kulturområdet. Den matematiskt begåvade kan räkna ut att cirka 98 procent av kommunernas budgetar används till annat.

I min vision av "det goda samhället" har estetiken och kulturen en väsentligt större andel av vår gemensamma budgetkaka i relation till idag. Både den ekonomiska och den mentala budgeten.

Med en annorlunda syn på kultur, där kulturen får en tydligare roll, kan vi spara pengar åt andra viktiga sektorer genom att skapa bättre förutsättningar för hälsa, välmående och livsglädje. Argument som borde få varje politiker – lokala såsom nationella – att omedelbart höja kulturbudgeterna.

Diskussionen hur vi tillsammans kan arbeta för att i högre grad nå våra visioner fortsätter inom kort på Södertäljekonferensen.

Jag hälsar er på SMoK-styrelsens vägnar mycket välkomna till vår rikskonferens. En konferens som ger kunskap, inspiration och därmed lust att gå vidare med att uppfylla kulturvisioner – på såväl lokalt som nationellt plan!

Välkomna till Södertälje!

Wenger®

...Music education without compromises

Wenger bv

t: +31 [0]26-3760500

f: +31 [0]26-3628100

e: info@wenger-europe.com

l: www.wenger-europe.com

Long-Lasting, Low Lifetime Cost

Emilie Byström och Gert Abnström spelar Aninka och Pepicek, som får hjälp av hunden Amanda Åström, sparven Anna-Sara Hägglund och katten Sara Nordin.

Barnopera

om mänskliga rättigheter

Regissören Lotta Häkansson och dirigenten/körledaren Daniela Nyström repeterar med barnen en sista gång inför de offentliga föreställningarna.

Nazismens fruktansvärda galenskap under andra världskriget ligger till grund för ett stort opera- och teaterprojekt på Kulturskolecentrum i Örnsköldsvik. Med ett nittiotal medverkande är det här det största samlade projektet som skolan någonsin genomfört.

Brundibár – en barnopera som skrevs 1938 av den tjeckiske kompositören Hans Krása – är berättelsen om de faderlösa syskonen Pepicek och Aninka, som genom att sjunga på gatorna försöker tjäna ihop pengar. Pengarna ska de

Bagatell 8

Lyran:

(utmärkt som gåva till musikanter)
Ett nytt vackert notställ i bokträ för finsmakaren.

Pris: 1450 kr (exkl moms)

Grieg:

Det populära Norska stälnotstället. Stabilt, tåligt. Passar även att stapla i vår vagn. Se Bagatell 1.

Pris: 575 kr (exkl moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

köpa mjölk för, det enda som kan rädda deras sjuka mor.

Men de hindras av den elake positivhalaren Brundibár, som ser barnens sång som ett hot för hans egen inkomstkälla. De vuxna i staden ställer sig på Brundibárs sida och kör ut barnen ur staden.

Barnen gömmer sig i skogen och där möter de hunden, katten och sparven som hjälper dem att jaga bort Brundibár. De kastas mellan hopp och förtvivlan innan det goda till sist vinner, och man kan dra en hel del paralleller mellan operans onda figur Brundibár och Hitler.

SKICKADES TILL GASKAMRARNÄ

Brundibár uruppfördes på ett judiskt barn- och skolhem under inledningen av 1940-talet. Samtliga medverkande från premiären, kompositören Krása, alla barnskådespelare, barnkören och musikerna, fördes sedan till koncentrationslägret Theresienstadt.

Operan uppfördes även där och nazisterna utnyttjade den oskyldiga barnföreställningen som propaganda i syfte att för omvärlden dölja de fruktansvärda förhållandena i Theresienstadt.

Det mest minnesvärda framförandet gjordes i juni 1944 när danska Röda Korset, efter att de fått uppgifter om svält i lägret, kom för att inspektera Theresienstadt. Nazisterna "städade upp" i lägret och visade upp Theresienstadt som en ren idyll.

Gamla och sjuka deporterades till Auschwitz för att aldrig återvända och de kvarvarande kläddes i nya kläder. En barnkör sjöng operan och en orkester med vuxna spelade Verdis Requiem. Alla gav sitt livs föreställning för Röda Korset, som aldrig gavs chansen att genomskåda bluffen. När Röda Korset lämnat Theresienstadt mördades både orkestermedlemmarna och barnkören.

TEMA MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

- Jag gick en operaförtbildning och träffade en lärare i tyska som tipsade mig om operan Brundibár. Den har en lämplig svårighetsgrad för barn och mina kollegor nappade på idén, berättar Sten-Ove Sundlöf, projektledare och producent för den här stora satsningen.

Därefter kom man i kontakt med Kajsa Bacos i Halmstad, som tillsammans med författaren och litteraturkritikern Åke Leijonhufvud gjort en pjäs av Brundibár.

- Men vi ville också göra mer än bara en operaföreställning. Hela arrangementet kretsar kring temat mänskligt värde och mänskliga rättigheter, det handlar även om mobbing och om Barnkonventionen.

SO-lärare i årskurs 7 upp till årskurs 1 på gymnasiet är också inblandade i projektet. Deras elever har fått arbeta med Barnkonventionen och mänskliga rättigheter inför de föreställningar som Kulturskolecentrum genomfört.

- På så sätt får vi en påläst publik. Rö-

da Korsets ungdomsförbund har också besökt alla niondeklassare för att tala om mänskliga rättigheter under konceptet MOD - Mångfald och Dialog.

Sten-Ove Sundlöf, projektledare och producent för operaprojektet.

BARN SPELAR FÖR BARN

Kulturskolecentrum höll under vecka 9 inte mindre än åtta skolföreställningar

där drygt 2 000 skolungdomar fick se Brundibár. Man genomförde också två offentliga föreställningar som ingick i SMOK:s budkavle "Barn spelar för barn" med insamling till Tsunamikatastrofen i Asien.

Under alla föreställningar deltog även Röda Korset, Rädda Barnen, Amnesty och FN-föreningen, som fanns på plats i teaterlokalens foajé.

- Det här blev fler dimensioner förutom musiken och agerandet. Engagemanget bland alla inblandade ökade under hela projektets gång och det var som en snöboll som bara växte och växte, säger Sten-Ove Sundlöf.

Även efter föreställningarna fortsatte projektet ute i skolorna där eleverna som sett Brundibár jobbade vidare med frågor kring mänskliga rättigheter och Barnkonventionen.

Text och foto Nils Ågren

Några av de närmare 70 elever som medverkade i operan Brundibár, den största satsningen någonsin av Kulturskolecentrum i Örnsköldsvik.

HELÅRSKURSER

ERIC SAHLSTRÖM INSTITUTET
NATIONELLT FOLKMUSIKCENTRUM I TOBO

Folkmusik / nyckelharpa

Två terminer, inspirerande och lärorikt. Huvudlärare: Ditte Andersson, Olov Johansson och Sonia Sahlström. Start 29 aug. Sök senast 20 maj. Obs: endast 15 platser.

Folklig dans i Sverige

Två terminer. Huvudlärare Andreas Berchtold och Ingrid Frykmo. Pedagogisk inriktning. För dig som dansat folkdans tidigare. Start 29 aug. Sök senast 20 maj. Endast 14 platser.

SOMMARKURSER

15-18 juni
Spelkurs för ungdom
Nyckelharpa och fiol. För dig mellan 12 och 20 år.

19-23 juli
Nyckelharpskurs för alla
Låtspel på klarinett

DISTANSKURSER

- **Nyckelharpspel**
- **Fiolspel**
För dig som vill ha mer än vad en sommarkurs kan ge.
- **Folklig dans**
Pedagogisk inriktning.
- **Nyckelharpsbygge**

www.esitobo.org
info@esitobo.org • 0295-342 90

Nordmaling spelar för Asien

Hela dagen pågår förberedelserna inför kvällens konsert i Oasen – Nordmalings mångsidiga kulturlokal. Lärare och vaktmästare ljudcheckar och alla medverkande repeterar en sista gång. Sedan bjuder musikskolan på en sprakande föreställning med dans, körsång och naturligtvis massor med musik.

Nordmalings musikskola levde under nedläggningshot i tio år. Men de tre senaste åren har man sluppit sådana dystra signaler från kommunpolitikerna.

– Det känns förstås skönt. Samtidigt tycker jag inte att vi ska bygga så mycket motsättningar mellan politik och verksamhet. Ingen vill förstås ta bort en sådan här verksamhet, men politikerna sitter klämda av ekonomin, säger musikledaren Esbjörn Mörtzell.

– Två byskolor har tvingats stänga och då var vi också nedläggningshotade. Men nu tycker jag att vi har det bra här i Nordmaling, vi har ett aktivt föreningsliv, bra skolor och en bra teaterlokal. Vi får hoppas att Nordmaling expanderar i och med Botniabanan.

Botniabanan – 19 mil kustjärnväg från Kramfors via Örnsköldsvik till Umeå – som tas i drift 2010 kan mycket väl bli ett jättelyft för Nordmaling. Med pendlingsstider på ned mot 20 minuter till både Örnsköldsvik och Umeå borde Nordmaling bli en mycket intressant

bostadsort med tanke på att boendekostnaderna ligger betydligt lägre än i framförallt Umeå.

MULTIINSTRUMENTALISTER

Musikskolan i Nordmaling har 170 elever fördelat på bara fyra lärare, som tillsammans har 2,75 tjänster för undervisning och 0,25 för administration.

– Med den lilla bemanningen lyckas vi serva kommunens alla skolor, berättar Esbjörn.

Det betyder sex byskolor plus Kyrkovallen (F-6) och Artediskolan (7-9).

– Det blir en hel del resor, men det går, säger Anders Häggelund, en av de fyra musiklärarna.

Men just resor har man tvingats spara på inför det här året och för att få det hela att gå ihop har lärarna blivit multiinstrumentalister.

– Vi får undervisa på alla möjliga instrument, säger Esbjörn. Det viktiga är inte att man är världsmästare på instrumenten, det viktiga är att vara positiv och inspirera eleverna till att göra egna stordåd.

Malin Perman är en av eleverna som gör stordåd. Hon har spelat gitarr sedan hon gick i trean, nu går hon i nian och visade under repetitionerna prov på hög klass i så pass avancerade låtar som Derek and the Dominos gamla 70-talshit "Layla".

Samuel Muntlin går i 8:an men är redan en stor saxofonist.

Isak Mörtzell bjöd på breakdance tillsammans med bland andra Malin Björk och Malin Mörtzell.

Malin Perman och Liza Sigvardsson under repetitionerna. På trummor ses Hannes Sigfridsson.

- Men jag missade lite i början, säger Malin, som spelar piano på fritiden. Men i skolan är det gitarr för läraren Janne Svensson som gäller.

- Den bästa läraren som går i ett par skor. Det går inte att hitta bättre! Förutom "Layla" ger Malin och de andra ungdomarna i rockbandet sig på

Toto-låtarna "Hold the line" och "Rosanna". Alla tre skrivna långt innan någon av eleverna var födda.

INSPIRERAS AV SVÅR MUSIK

- Det är jätteroliga låtar, och det är kul att kunna spela till dem hemma, säger Malin och får medhåll av klasskompisen Liza Sigvardsson, som studerar elbas men också spelar gitarr, piano och sjunger.

- Skönt att lyssna på riktig musik, säger Liza, som också ska uppträda med en streetdancegrupp under kvällens föreställning.

Musikläraren Peter Sigfridsson berättar att hans elever gärna lyssnar på all slags musik och han räds inte att låta eleverna prova på att spela så pass svår musik som supertrummissen Billy Cobhams jazzrockfusion från tidigt 70-tal.

- De inspireras till att träna stenhårt om de har något riktigt svårt att spela, säger Peter.

KÄNDA MUSIKER SOM GÄSTER

Nordmalings musikskola arrangerar tre stora evenemang om året. Dels gör de en julkonsert i kyrkan och en vårkonsert i teaterlokalen. Dessutom åker musikskolan ut på turné till alla läg- och mellanstadieskolor innan de delar ut anmälningsblanketter inför kommande läsår.

- Vi har med oss de instrument vi undervisar på så att eleverna får höra hur de låter, berättar Esbjörn. Vi åker ut vecka 15 och våra elever kommer att spela två konserter om dagen under

HÄR KOMMER DITT HYRINSTRUMENT!

HYR SÅ
LÄNGE
DU VILL!

175 kr/mån

- Altsax
- Tenorsax
- Althorn
- Baryton

80 kr/mån

- Flöjt
- Klarinett
- Trumpet
- Trombon

Upp till 8
månaders
hyra tillgodo
vid köp!

Reparations-
verkstad som
alltid ställer
upp

Garanti-
försäkring
ingår!

NYKÖPINGS BLÅS
TONWERKSTAN AB
MUSIK OCH MÄNNISKOR TILLSAMMANS

0155 - 21 97 77
info@nykopingsblas.se

STX-1 och SAT-500 är två av årets nyheter från Seiko. Seiko finner du hos alla välsorterade musikaffärer.

550 kr

SEIKO STX-1
• Kromatisk stämapparat med genialisk klämma.
• Inbyggd vibrationsensor, mikrofon och ton-generator.

250 kr

SEIKO SAT-500
• Kromatisk stämapparat med transponeringsfunktion (för instrument i C, Bb, Eb och F)
• Inbyggd mikrofon och tele in-och utgång för elgitarr och elbas

importör:
javi|musik
www.javimusik.se

Esbjörn Mörtzell, musikledare på Nordmalings Musikskola.

måndag till torsdag och dessutom fyra konserter på fredag.

Musikskolan bjuder också in kända musiker som eleverna får spela tillsammans med. Två gånger har Johan Stengård gästade Nordmaling och man har även haft Janne Schaffer här på besök.

Något som naturligtvis är mycket uppskattat hos eleverna och som inspirerar dem att studera vidare.

HÖGKLASSIG UNDERHÅLLNING

Kvällens arrangemang är något som ligger utanför ordinarie verksamhet. Inspi-

Maxikören, bestående av elever från låg- och mellanstadiet på Kyrkovallens skola.

rerade av allt som gjorts för att hjälpa de som drabbats av Tsunamikatastrofen ville även musikskolan i Nordmaling göra något. Konserten har fri entré men det hundratalet besökarna uppmanas att skänka en slant som går oavkortat till Röda Korset.

Förutom musikskolans elever och lärare medverkar esteter från Artediskolan, Maxikören från låg- och mellanstadiet, danselever från Umeå Dansskola och Marianne Folkedotter, som leder ett projekt med syfte att stimulera det muntliga berättandet.

Esbjörn Mörtzell vill också betona vaktmästarnas roll på skolan.

De är guld värda. Det är viktigt att vi har god kontakt med dem, så att de vet vilka grejer som ska in i lokalen.

Oasen, som lokalen heter, klassas som en stor mellanscen och kan alltså ta de flesta av Riksteaterns turnerande föreställningar. Oasen är ofta uppbokad för olika arrangemang, allt från teater och konserter till kommunfullmäktige – och för en sådan här kväll när Nordmalingsborna bjuds på högklassig underhållning av kommunens egna ungdomar, som visar sina konstnärliga talanger till förmån för dem som drabbats av flodvägen i Asien.

Text och foto Nils Ågren

Bergslagens kammarsymfoniker

Orkesterläger i Cassels

Bergslagens kammarsymfoniker - Sveriges orkesterförbund

lörd 9 juli – sönd 17 juli 2005

Alla åldrar, konserter bl a i Västervåla, Ludvika, Nora och Cassels

Dirigent David Björkman

– vinnare av Stora Svenska dirigentpriset 2004,
www.davidbjorkman.se

Ur repertoaren till orkester- o. kammarkonserterna:

Gustav Mahler, Symfoni nr 4, Hugo Alfvén, Midsommarmarvaka, ur Svit till Gustav II Adolf, Gordon Jacob, ur Symfoni för stråkar, Mozart & Händel, arior, Årets tonsättare Jonathan Östlund, ett uruppförande Lars-Erik Larsson, Konsert för violin och orkester, solist Paul Waltman

Giovanni Gabrieli, Intrada och Balders brass, instruktör och ledare David Lundblad. Mozart, Serenad för 13 blåsare med Geoffrey Cox' serenadensemble.

Sektionsinstruktörer.

Egen vald kammarmusik efter överenskommelse

Underhållnings- & dansmusik

med Balders brass och Salongsorkestern

Solister och medverkande:

Paul Waltman, violin, Ulrika Nilsson, sopran, Mats Bengtsson, konsertmästare Geoffrey Cox, oboe, Per Östlund, piano, Patrik Karlsson, gitarr, David Lundblad, brass.

Med reservation för smärre ändringar

Upplysning o anmälan kontakta John Björklund, Älvg 6, 714 30 Kopparberg 070-592 38 62, 0580-713 64, program på begäran.

E-post: bjorklund.john@telia.com, www.bergslagens.kammarsymfoniker.org. Anmälan senast 10 juni, noter skickas ut.

Avgift 3.800 SEK till pg 72 79 62-3, inkl logi, mat. Rabattmöjligheter. Boende: Vandrarhem flerbäddsrum ingår, hotell enkelrum 300 kr tillägg/natt. 75 deltagare.

Med stöd av Ludvika kommun, berörda landsting, Västmanlandsmusiken, m. fl

Norsk Kulturskoleråd besöker SMOk och Ants Vårman från Sveriges Kommuner och Landsting på Nybrokajen 11 i Stockholm.

Norsk Kulturskoleråd på besök i Stockholm

Under en vecka i februari gästade SMOk:s systerorganisation i Norge, Norsk Kulturskoleråd, Sverige och Stockholm med hela sin stab på 15 personer. På programmet stod bland annat ett möte med Ants Vårman från Sveriges Kommuner och Landsting och med undertecknad.

Norsk Kulturskoleråd står inför en dramatisk förändring med både en ny sty-

relseordförande och en ny vd. Den nya ordföranden heter Per-Eivind Johansen, och efterträder Lidvin Osland. Ny vd är Harry Rishaug som tar över efter Wilhelm Dahl, som deltagarna på Malmökonferens minns som en av föreläsarna där. Wilhelm medverkade också vid SMOk:s första interremistiska möte i Lund 1996, där han drog en lans för att skapa en ny professionell organisation.

Också norska musik- och kulturskolor står inför förändringar då förutsättningarna från staten ändrats. Den norska staten öronmärker inte längre statsbidraget som går till musik/kulturskolorna, utan nu får denna verksamhet konkurrera med annan kulturell verksamhet på kommunal nivå.

VILLE HA RÅD

I de norska kommunerna finns ingen tradition att lokalt värna sina musik/kulturskolor. Hur klarar ni det i Sverige, var naturligtvis den första och stora frågan, vi som alltid levit i detta konkurrenstillstånd.

- Formulera en strategi, och räkna med att några förlorade år stundar, var Ants bistra budskap.

- Ni får inte frukta framtiden, utan nu gäller det att ta initiativet och se sig själva som experter inom detta område.

Andra råd var att ta fram en "argumentationskatalog" som förespråkarna kan använda sig av, stärk ledarskapet och skaffa lokala partners.

- Det gäller att ha medspelare på hemmaplan som lirar i samma lag, att

andra än vi själva rycker ut till musik/kulturskolans försvar när det hetar till. Ta fram goda exempel och gödsla under goda lokala initiativ som kans spridas över landet, sa Ants.

Mycket av det Ants delgav våra norska gäster kände jag igen från den kris-konferens SMOk anordnade i Täby december 2003, då framförda av rikspolitiker och skolchef. Alltså goda råd som även vi kan ta till oss av.

SKAPA NORDISKT SAMARBETE

En intressant iakttagelse jag gjorde var att Norsk Kulturskoleråd kämpade stenhårt för en norsk musik/kulturskolelag, men nu när den funnits ett antal år ser man inte så tydligt de positiva effekterna man hoppats på. Terminsavgifterna har skenat i höjden då lagen satte ett tak på avgiften, vilket fick till följd att många höjde till taket. Nu har staten tagit bort taket och nervositeten är stor att vissa kommuner kommer att höja ytterligare. Och nu pratar vi om nivåer som ligger på flera tusen norska kronor per termin, långt över de högsta i Sverige.

Vad som också avhandlades var att på nytt bygga upp ett bättre nordiskt samarbete mellan SMOk och övriga nordiska systerorganisationer. Förutsättningarna har ändrats till det bättre, vilket skulle kunna gynna ett framtida nordiskt samarbete.

Text och foto Dag Krafft

Bagatell 7

Flygel- och pianomedar

Passar till alla pianon och flyglar. Kullagrade dubbelhjul av hög kvalitet. Mycket enkelt att montera för den som är lite händig (bruksanvisning medföljer). Instrumenten kan sedan lätt flyttas av en enda person.

Pris: 1495 kr till en flygel (exkl. moms)
Pris: 695 kr till ett piano (exkl. moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Rollin' Phones höjer in

Saxofonelever från 11 år och uppåt deltog på Norrtälje workshop. Neta Norén leder saxofonorkestern.

Först workshop med musikskolans elever i Norrtälje och Österåker, sedan Rollin' Phoneskonsert, ännu mera workshop och sist en avslutningskonsert med alla medverkande. Så såg helgen 11-12 februari ut i Norrtälje, allt under ledning av träblåsläraren Eva Rosén Lundqvist.

Ett drygt 20-tal saxofonister sög i sig allt vad de kunde av saxofonkvartetten Rol-

lin' Phones, som dels hade rollen som kursledare och dels konsertartister i Folkets Hus i Norrtälje på fredagskvällen. En till brädden fylld salong fick avnjuta ett välkomponerat program, där saxofonklangens alla olika nyanser kom fram.

VISUELLT INTRYCK

Rollin' Phones bildades 1986 och av ursprungsgruppen finns bara baryton-saxofonisten Neta Norén kvar. Idag är gruppen geografiskt spridd, men man träffas i intensiva projektperioder med repetitioner och konserter på agendan. Däremellan har man, som så många andra musiker, en verklighet som peda-

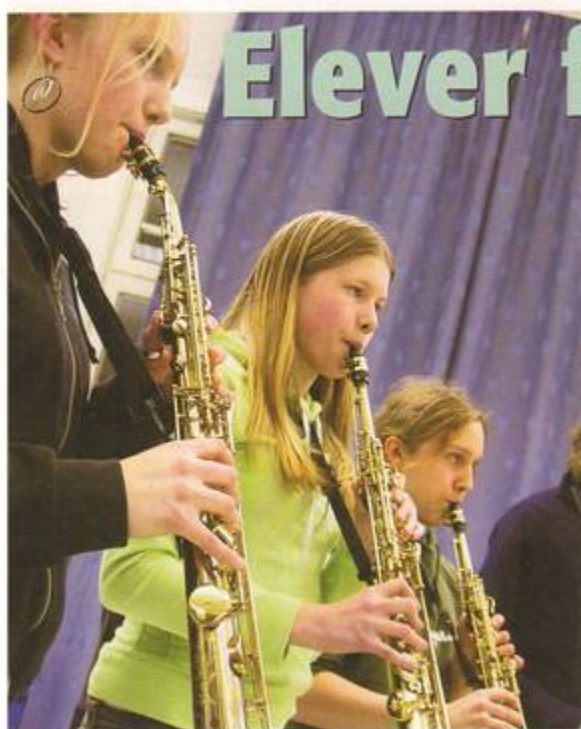
goger i olika sammanhang runt om i Skandinavien.

Under saxkursen ser jag att gruppens adelsmärke – att ge publiken en god helhetsbild – även förmedlas till eleverna. Det gäller inte bara att spela bra utan också att ge ett gott visuellt intryck till dem som lyssnar.

Att öva presentation och hur man gör entré och sorti är lika självklart som att öva in sina stämmor. Bara några enkla åtgärder förhöjer intrycket väsentligt, något som också ungdomarna upptäcker under kursen.

WORKSHOPS ÖKAR INTRESSET

Jag får en liten pratstund med Neta och

Tre sopranspelande ungdomar i full aktion.

Elever från Österåker gå

Ett gäng saxofonelever från Åkersberga tog tillfället i akt och deltog på saxkursen i Norrtälje. De var en grupp glada men trötta ungdomar jag fick en pratstund med, och de vittnade om att de lärt sig mycket på dessa två dagar.

Emma, Elin, Sarah, Josefin och Oskar spelar normalt både saxgrupp och blåsorkester i Österåkers musikskola, men denna helg fick de uppleva både nya lärare, nya kompisar och nya intryck. Efter två kursdagar och en natt i musikskolans lokaler utstrålar de lycka, trötthet och smärta i underläppen, alltså precis som det ska vara. Kort uttryckt har de ägnat helgen åt 4S, som Rollin' Phonestjejerna uttryckte det, nämligen Sova,

Spisa, Spela Saxofon.

På frågan vad nytt de lärt sig lyckas de analytiskt klara ut detta riktigt bra, och angav bland annat jättebra uppvärmningsövningar, att lära sig stämman instrumenten själva, lära sig nya låtar, testa nya instrument och vikten av timing och utstråling. Inte illa avklarat på en helg.

När jag frågade om förebilder inom saxofonområdet såg de allmänt förvirrade ut. Till slut fick de fram Arne Domnerus och saxofonisten i Bruce Springsteens band, klar gubbvarning alltså. Att tjejerna i Rollin' Phones skulle kunna bli nya förebilder lät möjligt för flera av ungdomarna.

De tyckte att de fått spela jättebra låtar men när jag frågade om de skulle åka hem och lyssna i sina MP3-spelare på den musiken såg de förfärade ut. Nej, aldrig i livet! Alltså, en jättebra låt

tresset för blås

Rollin' Phones består av Tove Nylund, Kristin Uglar, Helena Friman och Neta Norén.

vi diskuterar bland annat utvecklingen inom orkesterinstrumenten, främst blås. Ser hon samma trend som andra vittnar om, en nedåtgående kurva där barn- och ungdomar inte söker blåsinstrument i samma utsträckning som vi inom musik/kulturskolan är vana vid?

Vi kommer fram till att saxofonen inte drabbas lika hårt som till exempel klarinetten, att saxofonen syns mer medialt och har en häftigare framtoning som tilltalar ungdomarna. Netas intryck är att instrumentalmusiken har hårdare konkurrens idag, mer parallell verksamhet

finns utbyggd och ungdomarna (och föräldrarna) gör andra prioriteringar idag än tidigare.

Att göra workshops av detta slag är enligt mitt tycke ett sätt att öka intresset för instrumentet och kanske kunna ge de medverkande ungdomarna nya goda förebilder. Tack Eva Rosén Lundqvist för ett gott initiativ, kom igen med samma upplägg med klarinetten i fokus, det behövs!

Text och foto Dag Kraft

stade Norrtälje

att spela i saxkvartett eller i blåsorkestern är inte automatiskt en jättebra lät i andra sammanhang. Nu fick även jag

lära mig något denna saxhelg i februari i Norrtälje.

Text och foto Dag Kraft

Besökande elever från Österåkers musikskola. Från vänster Emma Wicander, Elin Wicander, Sarah Strömwall, Josefina Bertlin och Oskar Flygare.

JONAS
NÄSLUND AB

specialist på träblås
www.jonnab.se

Blåsinstrument för proffs och amatör

Hyr eller köp. Stor sortering nytt och begagnat.
Sveriges mest konkurrenskraftiga priser. Kvalificerade verkstäder

Öppet vard: 10 - 13, 14 - 18 Lörd: 11 - 14

Wallingatan 35, 111 24 Stockholm • Tel träblås: 08-411 29 29 • Tel bleckblås: 08-411 62 62

BRASS
SPECIALISTEN

www.brass-spec.se

En himla cirkus

Mitt under brinnande kriget tappar den unga slickan Natasja bort sin familj. Men tre snälla kråkor hjälper henne till en cirkus där hon till sist även återförenas med familjen. Det är både skratt och tårar – och framförallt fantastiskt bra agerat av kulturskolans elever.

Årets kultursatsning i Berg, skriver ortstidningen Östersundsposten om musikalerna "En himla cirkus" som kulturskolan i Berg visat på bygdegården i Vigge, en mil utanför Svenstavik, som i sin tur ligger sex mil söder om Östersund. Utan att vara insatt i vad Bergs kommun har att erbjuda inom kulturvärlden kan jag förstå att det här är något riktigt stort.

"En himla cirkus", eller om man så vill "En himlacirkus", är en musikal med

musik av Georg Riedel och sångtexter av Barbro Lindgren. För manuset svarar Mi Edvinsson, och Chris Greiborn är den som med stor entusiasm regisserat eleverna och peppat dem till detta stordåd.

– När de vågar ge sig hän blir det riktigt bra. På ett år har de mognat väldigt mycket, säger Chris, som även ifjol jobbade med eleverna i föreställningen "Skatten" där man använde sig av Astrid Lindgrens texter till Georg Riedels musik.

23 elever i åldersspannet 9 till 16 år deltog i årets musikal, och alla som velat har fått vara med.

– Efter att alla anmält sig gjorde jag en audition. Det är väldigt roligt att även de unga får vara med.

AGERAR MED SÄKERHET

Det har varit mycket jobb och Chris har jobbat hårt med eleverna. Redan i maj ifjol började planeringen och ända sedan september har man övat en gång i veckan. Föräldrarna har sytt kläder och eleverna har även fått gå sminkkurs.

– Eleverna har jobbat stenhårt, de har fått erfara att allt inte bara är roligt, säger kulturskolechef Christina Didriksson, som medverkar i musikalerna både som

Med enkla kostymer gestaltade eleverna både vatten, träd och stenar.

Naturligtvis slutar allt lyckligt när familjen återförenas på cirkusen.

aktör och musiker.

Men eleverna själva tycker inte att det är fel att Chris har kört hårt med dem.

– Det är bra att ha krav på sig, och blir det fel så får vi ta om, säger Alexandra Björklund som spelar huvudrollen Natassja.

Alexandra fyller 12 år i år men agerar, liksom de övriga deltagarna, med stor säkerhet på scen.

– Det är roligt, men i början var det lite osäkert och på genrepet gick det inte

heller bra. Nu känns det trist när det är slut, men vi har ju en föreställning kvar i Östersund i vår.

LÄNSMUSIKEN HJÄLPER TILL

Kanske gästas man då av Georg Riedel. Kulturskolan gjorde ett försök att få honom till någon av föreställningarna i Vigge, men han var upptagen. Hans musik framfördes i alla fall på ett riktigt professionellt sätt genom Länsmusiken i Jämtland/Härjedalen, som har ny orga-

nisation. De har också hjälpt till med arrangemangen av musiken.

En av musikerna var Jens Comén, mest känd som saxofonist i hårt svängande folkrockarna Hoven Drogen:

– Det är ett fantastiskt projekt av kulturskolan, att få alla de här ungdomarna att agera och sjunga på det här sättet. Jag är imponerad, och det är otroligt strongly av eleverna. Det måste vara en stor grej för dem att stå på scen. Jag minns själv när jag var liten och inte alls vågade stå

PLAY

UNG OCH SPELGALEN?

Sök till:

Ägir
Folkmusikensemble

Vägus
Västra Götalands
Ungdomssymfoniker

World Wide Orchestra
Världsmusikband

Sommarblås
Blåsorkester

www.miv.se

PAUSE

HÖST OCH HÅGLÖS?

Musik
Bild
Drama
Dans

Fortbildning och
inspiration för
kulturskollärare
31 okt–1 nov 2005

www.miv.se

Malin Karlsson som den söta bunden Bizo.

på scen. Jag passade på att vara sjuk sådana gånger. Det här är en mycket värdefull erfarenhet för dem.

700 ÅSKÅDARE

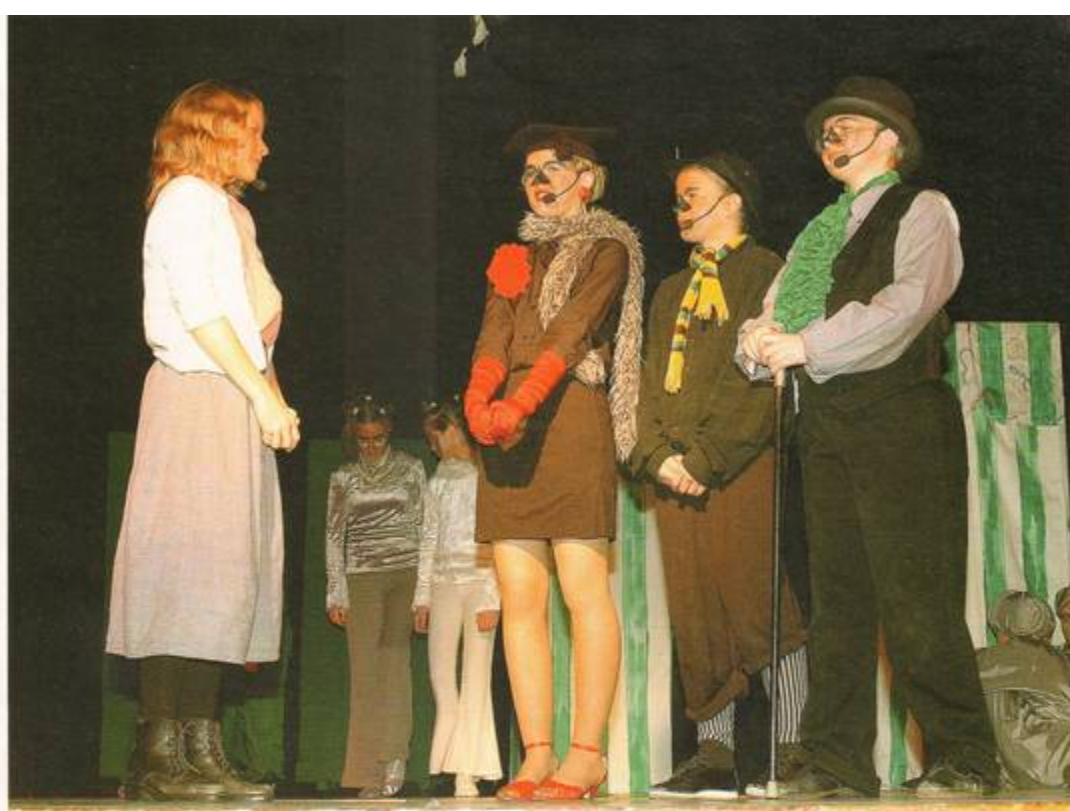
Kulturskolan i Berg har 350 inskrivna elever, vilket betyder en tredjedel av alla grundskoleelever i kommunen. Kulturskolan servar tio skolor runt om i kommunen, som är mycket stor till ytan. Här kan vi verkligen tala om glesbygdskommun, med 1,4 inv. per kvadratkilometer.

- Eleverna som kom från Ljungdalen för att se för förmiddagens föreställning satte sig i bussen halv sju i morse, berättar Christina Didriksson. Nu idag har närmare 300 elever i årskurs 3 till 6 sett musikalen och i helgen hade vi tre ofentliga föreställningar som lockade cirka 400 åskådare. Totalt har 700 personer sett vår musikal, inte illa för en kommun med knappt 7 800 invånare.

PIRRIGT INFÖR KAMRATERNA

Efter dagens andra föreställning är Chris Greiborn riktigt nöjd med vad hennes adepter åstadkommit.

- Det är fantastiskt av barnen att de orkar ladda om, de började tidigt i mor-

se. Att dessutom spela inför sina klasskamrater är pirrigt värre. När vi hade vuxen publik fick vi en osynlig support, men barnen sitter tysta och lyssnar på ett annat sätt.

En av dem som höll med om att det var pirrigt är Rebecka Öberg i årskurs 6.

- Man är rädd för vad skolkompisarna ska tycka, men det får man strunta i, säger Rebecka, som hade en av de svårare rollerna, rent textmässigt, som den intellektuellt talande kråkan Krax.

- Men det var ganska lätt ändå, och jag har fått lära mig några nya ord!

Text och foto Nils Ågren

Alexandra Björklund i huvudrollen som Natatja, och de tre kråkanä Krax, Strax och Flax, Rebecka Öberg, Fanny Jonsson och Josefine Olsson.

Bagatell 3

KLAVERNÖTSTÄLL

"Nothajen" slukar alla dina notblad, böcker och pärmor. Köp 4 betala för 3.

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Hyr ditt blås hos Musica Blåsexperten

Sveriges bästa hyresvillkor / Blåsinstrument från 110:- i månaden
Vid köp dras upp till 12 månaders inbetald hyra av från priset
Kontakta oss för mer information!

MUSICA - STÖRST I SKANDINAVIEN PÅ UTHYRNING!

MUSICA
blåsexperten ab

Köpmangatan 5 - 572 30 Oskarstam
Tele: 0491 120 40, Fax 0491 771 88
E-post: musica.blasexperten@swipnet.se
Web: www.musica-blasexperten.se

 YAMAHA
The best you can get

Finns det noter i Malmö?

www.smff.se

Jonas Karlsson, studerande på musikbögskolan i Göteborg samt trumpetpedagogerna Claes Willig, Kungälv, och Claes Tilly, Motala, tillsammans med hela trumpetgruppen.

237 dagar efter Kungälvs folkomsröstning

Det är en grå, kulen februarimorgon och det nya kulturhuset, Mimers hus, lyser vackert upp det kulturellt hårt beprövade Kungälv. Det är nu 237 dagar sedan Kungälvs invånare sa JA till att behålla sin kulturskola och därmed godta en skattehöjning på åtta öre. Men, hur ser det ut idag? Vad hände sedan?

Bagatell 2

Köp 6 betala för 5

TELESKOPET

Den nya generationens notställ.
Inga skruvar - bara att dra upp och ner. Helt fantastiskt! Snugg design som passar i alla miljöer.

Pris:
från 445,-
(exkl moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Just denna morgon letar sig en vacker klang av trumpetensemble ut i den stora entréhallen. Jag är egentligen här för Kungälvs trumpetdagar, men kan inte låta bli att sätta mig en stund med Susanne Ohlsson, musikledare i Kungälv, för att få en efterlängtat kopp kaffe och höra hennes berättelse om kamp och vilja, stöd och motgångar, om att få finnas till "på nåder" och slutligen vinna. Det har blivit två stora klippböcker fulla med tidsningsurklipp.

NYVÄCKT ENTUSIASM

Jag bläddrar och möter alla insändare som är så många till antalet att man skulle kunna tapetsera ett mindre rum med dem. Jag ser bilder från konserter med olika artister som varit med och stöttat kampen om att få behålla kulturskolan.

Senast Susanne, Claes Willig (Kungälv

eminente trumpetpedagog), Kungälvs trumpetensemble och jag möttes, var i samband med Håkan Hardenbergertävlingen i Staffanstorps, på hösten 2003. Det var deras tredje medverkan som gästartister och vi trodde att det var sista gången vi skulle få höra dem. Därför kändes det extra roligt att få komma och ta del av den nyväckta entusiasm som finns i dessa väggar.

Susanne berättade att det naturligtvis varit svårt att bygga upp verksamheten igen. Mycket stannade av under perioden med nedläggningshot och många bra idéer och planer lades på hyllan. Nu sprudlar det igen och några exempel på nytt eller omstartat är: dans, olika köror, förberedande undervisning, särskoleundervisning, skrivargrupp, teater, vuxenutbildning med tema "väga", minirockgrupper samt allt det andra som en riktigt bra kulturskola har att erbjuda.

Kulturskolan befinner sig alltså i ortens nya kulturhus där bland annat en fins scen, bibliotek och en gymnasieskola är inhytt. Evenemangskalendrar susar över mitt huvud på väg till tryck, och planer på samarbeten hit och dit bollas ivrigt vid kaffebordet. Samarbete med Svenska Visakademien ligger i faggorna och alla verkar vara på gång med något, någonsans.

ELEVER MÖTTE PROFFS

Just ja, jag var ju här för en annan sak också. Susannes son är en av deltagarna vid trumpetdagarna, och nu formligen väller det ut trumpetare ur ett rum på väg ned till caféet. 45 trumpetare har samlats för att ägna två dagar åt det vackraste instrumentet i världen. De har strömmat till från Motala, Tjörn, Stenungssund, Partille, Lerum, Uddevalla, Hvitfäldtska gymnasiet i Göteborg, och naturligtvis Kungälv.

Kungälv's driftige trumpetpedagog, Claes Willig, har stått för upplägget av trumpethelgen.

Till sin hjälp har han, förutom Susanne, Jonas Karlsson, studerande på musikhögskolan i Göteborg och en annan trevlig och minst lika driftig trumpetpedagog, Claes Tilly från Motala. Trumpetensemble spel varvades med workshops. Först ut var Erik Mattisson, solotrumpetare på GöteborgsOperan och senare på kvällen, Salomon Helperin, freelansande trumpetare och levnadskonstnär

Ungdomarna fick möta två professionella trumpetare med helt olika arbetsuppgifter och personligheter, men med exakt samma åsikter när det gäller hur man övar, varför man övar och vad musik innebär för dem som människor. Två killar som bjöd på sig själva, inte bara när det gällde tips och råd för själva hantverket.

ÅRLIGT ÅTERKOMMANDE

Ett mycket trött gäng trumpetare begav sig sedan till vandrarhemmet och somnade innan skribenten hann räkna till fem. Söndagen bjöd sedan på gemensam uppvärmning och finslipning av konsertstyckena innan det var dags för den ofentliga konserten.

Vid fikabordet smed man planer på att göra detta till ett årligt återkommande evenemang. Det är roligt för trumpetpedagogerna att få träffas och prata och det är viktigt för trumpetleverna att få knyta nya kontakter med likasinnade. Efter konserten, som förresten gick strålande, var det dags att sätta punkt för Kungälv's första "trumpetdagar".

Detta smakade mer!

Text och foto Christina Aurell
Musikledare, Staffanstorps musikskola

Finns det
noter i
Västerås?

www.smff.se

Nu kan du handla noter direkt från
WWW.nylund-son.se

- ✓ Stort sortiment
- ✓ Bra priser!
- ✓ Snabba leveranser

NYLUND & SON

MUSIKHÖGSKOLAN
INGESUND

Musik 40 poäng

www.imh.kau.se

- Den ettåriga kursen
"Musik 40 poäng" vid
Musikhögskolan Ingesund.

• Musikhögskolan Ingesund, 671 91 Arvika •

INGESUNDS FOLKHÖGSKOLA
ARVIKA

Musiklinjen

www.ingesundfhs.lv.se

- En folkhögskolekurs med
en musikhögskolas resurser.

• Ingesund's folkhögskola, 671 91 Arvika •

- Studera med klassisk, folkmusikalisk eller afroamerikansk inriktning.
- På Ingesund får Du spela i symfoniorkester, blåsorkester, stråkorkester, storband, serenadensemble mm.

Ansökan till båda kurserna senast 1/4 2005

För mer information kontakta Hans Lövgren tel. 0570-365 37. • E-post: hans.lovgren@imh.kau.se.

Musik i Halland

inbjuder till

Orkesterkurs 2005

- Datum:** 25 juli -1 augusti (8 dagar)
- Plats:** Plönningeskolan, Harplinge
(1,5 mil norr om Halmstad)
- Målgrupp:** Ungdomar 12-16 år, gärna med någon ensemblevana inom stråk, blås och slagverk
- Innehåll:** Symfoniorkester. Vi spelar en symfoni i sin helhet och annan underhållande orkestermusik.
- Dirigent:** Roger Johansson, Musikhögskolan i Göteborg
- Lärare:** Nio välutbildade musiker/pedagoger inom stråk, brass, träblås (även oboe, fagott) och slagverk
- Kursavgift:** 2.800 kr inkl. kost och logi
Sista anmälningsdag är 1 juni!
- Anmälan och info:** Musikkonsulent Bo Ingemarsson,
Musik i Halland,
Box 378, 301 09 Halmstad,
035-177974, 0734-177974,
bo.ingemarsson@musikih.se,
www.musikih.se

Klas Klättermus och de andra djuren i Hackebackeskogen

Publiken jublar, och ridån går ner. Fort av med maskerna, innan ridån går upp igen. Vi tackar ljud och ljus, vi tackar bildeleverna, vi tackar kompgruppen nere i orkesterdiket och vi tackar blåsarna. Jag tar ett steg framåt och viftar med klarinetten i luften. Jag får en gul ros, och sedan sätter vi igång igen. "Hipp hurra för Bamsefar", medan ljuset sakta tonas upp ute i salongen. Sedan är den över. Premiären.

Ett halvår tidigare, blev jag tillfrågad om jag ville vara med i ett teaterprojekt tillsammans med bild-, drama-, musik- och sångeleverna på kulturskolan. Jag anmälde mig direkt.

Det var så det hela började. Som något som kanske skulle bli av i avlägsen framtid.

OKTOBER 2004

Jag träffar för första gången de andra i blåsargruppen. Det är två tjejer, båda yngre än jag, och en lärare. Den ena tjejen spelar klarinett, precis som jag, och den andra tvärlöjt. Det är ännu obestämt vad Kjell, läraren, ska spela, men antagligen något basinstrument.

Vi får noter till fyra olika låtar. Låtarna heter saker som "Ekorrharnens polkagallopp" och "Farmors flygarvisa". Vad ska det bli av det här?

NOVEMBER 2004

En studiedag för lärarna i kommunen blir vårt första framträdande. Vi får för första gången träffa sångeleverna, som är både killar och tjejer från högstadiet och gymnasiet. Först blir jag lite förvånad, när jag får se de femtonåriga killarna stå där och sjunga om Mickel Räv och Klät-

termus Lilleman. Men de sjunger fantastiskt, och ger verkligen liv till de toner vi

Bagatell 5

Orkester/körpodier

Flexibelt lättvikts podie-system i aluminium för scenbyggeri med obegränsade möjligheter. Alla benlängder med snabb-koppling. Kan även användas utombus. (Bagatellpris)

Akustikskärmar

Skydda elevernas hörsel i tid!!! Möblera om på några sekunder med vårt flexibla plexiglassystem som passar alla slags instrument.

2295,- skärm+hjul-stativ (ex. moms)

www.bagatell.se - 013-527 50

Hela scendekoren är väldigt proffsig och färggrann i *Klas Klättermus*, en föreställning som Sundsvalls Kulturskola visade upp sju gånger på Sundsvalls teater.

så länge suttit och spelat för oss själva i ett litet rum på kulturskolan.

Det är också då vi får se maskerna, de masker som bildeleverna arbetat med under hela hösten, och jag blir minst sagt imponerad. På gamla hockey- och

cykelhjälm har de byggt de proffsigaste djurmasker jag någonsin skådat. Jag kan inte släppa blicken från den elake Mickel Räv, den glade Klas Klättermus, eller den vimsiga Farmor Skogsmus.

Först då förstår jag att det är på riktigt. Att jag faktiskt ska vara med och göra en barnteatermusikal.

DECEMBER 2004

Vi får komma in i lokalerna ovanpå teatern, där vi ska få öva, tills vi får beträda den riktiga scenen. Mitt i rummet står en gigantisk säng, som Teater Västernorrland byggt åt oss. Det är den som ska vara centrumet för den saga vi tillsammans ska berätta.

Sängen går att vrida. Från en vinkel är den Jösse Bagares bageri, från ett annat Märten skogsmus kök, från ett tredje Björnfamiljens hus, och från ett fjärde Visthusboden, där Brummelman hålls fången.

Vi får för första gången träffa kompguppen som vi ska spela med, och inser hur mycket lättare det är att få till saker med hjälp av en trummis. Vi får även träffa dramaeleverna. En smärre chock måste jag säga. Femton barn, som alla pratar i munnen på varandra. Men så ropar Kristin, projektledare och dramalärare, och alla lugnar ner sig. Teater eleverna har tränat hela hösten på sina saker, men när vi kommer, blir allt helt plötsligt annorlunda.

Scen ett. En liten flicka vaknar mitt i natten, och ser sina föräldrar försvinna. Hon packar ner sina saker i en låda, och springer iväg. Alla leksaksdjuren, som legat stilla utspridda på golvet vaknar så sakta till liv. Mickel Räv sträcker på sig, och... Bryt!

Nu ska mellanridån fram, och samtidigt ska killarna börja sjunga. Vem ska hålla i vilken ormbunke? Vem ska spela med i den här låten? Totalt kaos! Men än är det långt kvar till vecka åtta och premiären.

JANUARI 2005

Tillbaka efter jullovet. Vissa saker har glömts bort, medan andra har hunnit fastna. Nu går det att spela hela scener. I

var och varannan låt säger Kjell "Den här ska vi vara med i sen." Jag och blåsartejerna börjar bli så smått stressade, över alla noter vi ännu inte har fått.

Alla masker är klara och vi får se kostymerna som Teater Västernorrland sytt åt oss. Otroligt snygga. Mickel räven är helt tokigt cool i sin orange frack med rävsrans och sin bestämda mask med vassa tänder.

De fräcka maskerna har tillverkats av bildeleverna på skolan.

En av sångkillarna blir utsedd till att vara den elake Hunden, en annan Stora Älgen. En lätt förvirring uppstår dock, när de upptäcker att Älgen inte är brun, som en klassisk älg, utan grön. Bildläraren Kristina förklarar:

- Klas Klättermus är ju röd, och Igelkotten turkos, varför skulle inte Älgen kunna vara grön?

Och killarna kontrar med:

- Det går väl an med möss och andra smådjur, men det här är ju en älg!

FEBRUARI 2005

Äntligen kommer vi in på teatern, till den riktiga scenen. Plötsligt är allting på allvar. Vi får våra sista noter, och plötsligt är det bara tre veckor kvar till premiären. Det känns som att ingenting är klart, och en scen tar fortfarande dubbelt så lång tid som det är tänkt.

Bagatell 4

ORKESTER/
KÖRSTOL

595:- (exkl moms)

Prova Bagatells sittriktiga orkester/körstol "Sittra" finns med 3 olika fasta lutningar från 595 kr och två varianter med steglös inställning av bak- och framben från 695 kr. Stapelbar, stoppad och klädd, hårdtestad med toppbetyg.

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Finns det
noter i
Haparanda?

www.smff.se

- Är inte det där mitt blåbärsris?
- Ska den här tröjan sitta så här?
- Varför måste vi spela ciss?
- Två veckor kvar:
- Prata högre!
- Rävnen är livsfarlig i första akten!
- Var är tekannan?
- En vecka kvar:
- Du måste ha med dig svarta skor i morgon.
- Prata högre!

Plötsligt är det genrep. Jag kan fortfarande inte mitt ciss, och det är egentligen ingen som vet vad som händer med Jägaren efter att han sprungit ut i mitten av akt två. Men ändå går det bra. Nästan lite för bra. Hur ska det gå på premiären?

PREMIÄRKVÄLL

Alla är på helspänn. Genom det lilla kikhållet i ridån ser vi salongen fyllas. Alla gör sig klara på scenen. Ljuset tonas ner utanför. Fågelkvitter. Ridån går sakta upp. En liten flicka vaknar mitt i natten,

och ser sina föräldrar försvinna. Hon packar ner sina saker i en låda, och springer iväg.

Alla leksaksdjuren, som legat stilla utspridda på golvet vaknar så sakta till liv. Mickel Räv sträcker på sig, och killarna

börjar sjunga. Mellanridån går fram, och jag spelar mitt ciss utan problem.

Föreställningen har börjat!

Text Linnea Sörensen Isaksson,
Sundsvalls Kulturskola
Foto Ulf Östholm

En gigantisk säng står i centrum för sagan. Sängen går att vrida och fungerar som fyra olika scener. Teater Västernorrland står bakom det imponerande bygget och de färgglada kostymerna.

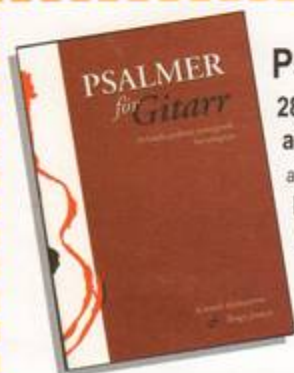
Blås i vad Du vill! Inget problem, vi har allt!

• Försäljning • Uthyrning • Service • Reparation
• Råntefri uppdelning • Återköpsgaranti • Instrumentförsäkring

Besök oss i vår monter under Rikskonferensen i Södertälje 16-18 mars.

Adress: Älvdalsvägen 29
669 30 Deje
E-post: mail@uffesblas.com

Tel: 0552-418 70
Fax: 0552-68 91 16
Hemsida: www.uffesblas.com

Psalmer för Gitarr

28 kända psalmer
arrangerade för sologitarr
av Kenneth Holmström och Bengt Jonsson
Ett roligt material för gitarr-
undervisning och kyrkomusik.

Pris: 195:- (inkl. moms)

A Vista-teknik

Hur du blir en bättre notläsare
del1 - rytmbilder
av Kenneth Holmström
Genvägen till bättre notläsning!
För alla instrument!

Pris: 249:- (inkl. moms)

www.khmp.se
ordet tel o fax: 0322-93536
order@khmp.se

"Det är roligare när man blir delaktig på riktigt"

Det är tisdagkväll och rummet är fyllt av ungdomar som övar dans. Det här sitter inte. Ni måste ha attityd! hojtar danslärare Maggan. Jobba på! Glöm inte att ni ska sjunga samtidigt!...5,6,7,8.

Musiken startar. Alla koncentrerar sig intensivt. När jag fick höra att två trombonister var med och dansade i musikgruppen, kunde man ana att några stackars killar skrämts in i dansen för att balansera upp alla tjejerna.

Jag tittar omedvetet efter några trevande blyga ben. Men döm om min förvåning när jag ser att det är två drivande killar som tar för sig i danssalen. Frimodigt och kreativt drar de med sig alla andra. Siktet är klart – det här ska bli en bra show!

I Solna kulturskola gör blåsorkestern Orkanen och Musikallinjen ett projekt tillsammans. Föreställningar väntar i maj på teatern Bristol i Sundbyberg. Både offentliga och skolföreställningar planeras. Det är inget märkligt i sig, men det ovanliga är att elever involverats i centrala delar av produktionen.

GJORDE EN EGEN STORY

Men hur kommer det sig att några orkestermedlemmar i en vanlig blåsorkester i en vanlig kommunal kulturskola, förutom sitt instrumentalspel, även börjar skriva manus, dansa, spela teater och göra låtar? Det är inte helt lätt att hinna fånga dem för att få svar på frågorna. Katarina har slutat skolan och arbetar så hon kan bara vara med varannan vecka. Efter Orkanen och musikalövningen, (som lärarna schemamässigt smart nog lagt parallellt) väntar ungdomsstorbandet ivrigt på Anton, Felix, Katarina och

Susanna.

– Vi hade lite långtråkigt på bussen hem från en resa med orkestern och musikgänget, berättar de. Vi hade gjort en story som hette "Flykten till New York" och där i bussen fick vi inspiration att skriva en fortsättning.

– Om vi hade fått bestämma hade vi kanske gjort den i höst. Men lärarna tyckte nog det var lite vanskligt, fyller Susanna i. Det fanns ju ingen musik klar och det behövs arrangemang till en orkester. Istället fick vi i uppdrag att skriva en variation på musikalerna Grease.

SPÄNAR MED MIDDAG

Gänget, som följts åt i instrumentundervisning och orkesterspel sedan tioårsåldern, verkar ha väldigt roligt tillsammans. Den intensiva samtalstonen med snabba passningar och överraskande vändningar fångar hela tiden ordvitsar och associationer i en aldrig sinande

Felix Gottvall, Anton Bergendahl, Katarina Lundblad och Susanna Erson i blåsorkestern Orkanen, på Solna kulturskola. De bar alla bunnit långt på sina instrument och spelar även i andra konstellationer.

ström. Nej då, vi är inga par, försäkrar de. Vi är bara bra kompisar.

- Men förresten, i så fall kanske jag skulle välja... börjar Susanna skrattande.

De berättar, på frågan hur man gör när man får till ett manus med fyra inblandade, att ett bra sätt är att man sitter ner och spånar med en påse chips på bordet. Eller kanske som när de en gång hade lagat fin middag och sedan kom igång och arbetade.

Anton Bergendahl, Felix Gottvall och Katarina Lundblad spelar trombon och Susanna Erson spelar saxofon. De är alla i övre tonåren och har nått långt på sina instrument. Man hör dem även i Solna Funk Unit och i trombontrion TriPods.

- Det är inte helt säkert att vi fortsatt i orkestern, säger Anton fundersamt. Om vi inte fått chansen att få nya utmaningar, man behöver det.

- Vi i alla fall, tillägger alla skrattande.

VILL VARA MED OCH BESTÄMMA

- Det blir roligare när man blir delaktig på riktigt, säger Katarina och Felix förklarar:

- Lärarna är nog mest vana vid att de ska förbereda allt för sina elever, men det är roligare när man inte bara blir tilldelad vad man ska göra utan får vara med och bestämma.

- Man kan inte vänta tills frågan ställs. Jag tror inte lärarna tänker på det. Men

det mottas positivt när man tar initiativ, säger Susanna.

När man lyssnar till de ansvariga lärarna för projektet "Together"; Helena Rosander, sång, Maggan Bjerén, dans, Lotta Nilsson tvårflöjt och Per Nordin bleckblås, så är det en samstämmig kör som öser lovord över Anton, Katarina, Felix och Susanna. De gläds över att ungdomarna tar för sig. Det blir en an-

nan dynamik i arbetet.

Att ungdomarna fått ett verkligt inflytande i arbetet upplever alla spännande och positivt.

- Inget blir lika förutsägbart som vanligt, säger pedagogerna. Det blir en utmaning även för oss och det är stimulerande.

Text och foto Inger Carlberg

Blåsorkestern Orkanen och Musikallinjen på Solna kulturskola jobbar tillsammans med projektet Together, som i maj ska ges på teatern Bristol i Sundbyberg.

CLS

CHEF • LEDARE • STRATEG

Femte omgången!

Vi erbjuder en intressant och högkvalitativ ledarutbildning för dig i chefs- och ledarbefattning inom den kommunala musik- och kulturskolan.

CLS - Ledarutbildning

Utbildningen löper över två år och omfattar totalt 24 dagar. Under första året arbetar vi 4x3 dagar i seminarieform och andra året med grupphandledning och mentorsamtal under totalt 10 dagar. Kursen avslutas med ett tvådagars seminarium.

Utbildningen startar hösten 2005 och avslutas våren 2007.

Utbildningens grundantaganden

En bra ledarutbildning är:

- Individualiserad
- Integrerad mellan teori, metodik och praktik
- Problem och praktikorienterad
- Integrerad mellan de olika ledningsfunktionerna; chef, ledare och strateg

Upplysningar

Per Sjöberg
SMoK, 070-416 12 78
e-mail: per.sjoberg@karlsgoga.se
Ants Viirman
Sveriges Kommuner och Landsting,
tel. 08-452 79 97
e-mail: ants.viirman@skl.se
Håkan Jönsson
Håkan Jönsson Konsult AB,
tel. 063-57 99 00
e-mail: konsult@hakanjonsson.com

SMoK

Sveriges Kommuner och Landsting

En högkvalitativ ledarutbildning för chefer inom musik- & kulturskola

Musik i Halland

inbjuder till

Orkesterkurs 2005

- Datum:** 25 juli -1 augusti (8 dagar)
Plats: Plönningeskolan, Harplinge (1,5 mil norr om Halmstad)
Målgrupp: Ungdomar 12-16 år, gärna med någon ensemblevana inom stråk, blås och slagverk
Innehåll: Symfoniorkester. Vi spelar en symfoni i sin helhet och annan underhållande orkestermusik.
Dirigent: Roger Johansson, Musikhögskolan i Göteborg
Lärare: Nio välutbildade musiker/pedagoger inom stråk, brass, träblås (även oboe, fagott) och slagverk
Kursavgift: 2.800 kr inkl. kost och logi
Sista anmälningsdag är 1 juni!
Anmälan och info: Musikkonsulent Bo Ingemarsson, Musik i Halland, Box 378, 301 09 Halmstad, 035-177974, 0734-177974, bo.ingemarsson@musikih.se, www.musikih.se

Tanken var att alla högstadielever i Örnsköldsvik skulle få se "Little Shop of Horrors". Men Weinberger LTD i London, som äger rättigheterna, satte stopp för alla visningar.

Estetelevernas föreställning stoppades

Det skulle bli slutpunkten på elevernas 100-poängskurs. Men själva finalen – föreställningarna för andra skolor och allmänheten – fick ställas in. Upphovsrättsinnehavaren i London satte stopp för projektet.

Seymore, som odlar fram den människoätande växten, skulle spelas av Karolina Nordstrand.

Eleverna i årskurs 3 på Nolaskolans estetprogram i Örnsköldsvik har jobbat ända sedan hösten med att sätta upp "Little Shop of Horrors". Under kursen, som omfattar 100 poäng, har man gjort allt själv – dekor, dräkter, marknadsföring och naturligtvis själva dramatiseringen.

Vecka 7 var det tänkt att det digra arbetet skulle presenteras, både för högskolor och för allmänheten. Men en vecka innan genrepet kom det bistra beskedet – föreställningarna stoppas av ett företag i London.

– Problemet uppstod när jag sökte tillstånd och förklarade att vi hade gjort om den från musikal till teater, berättar elevernas lärare, dramapedagogen Edith Bedell-Östman.

De letade bland utbudet i den katalog som Amatörteaterns Riksförbund, ATR har och hittade "Little Shop of Horrors". En musikal av Howard Ashman och Alan Menken som bygger på en film av Roger Corman från 1960.

FICK EN UTSKÄLLNING

I ursprungsmanus finns inga noter och Edith Bedell-Östman skrev till ATR att man tänkte framföra den som teater, och helt enkelt plocka bort sångerna som finns med i musikalerna. ATR skicka-

de ansökan vidare till Weinberger LTD i London, som äger upphovsrätten för "Little Shop of Horrors" som musikal.

– De ringde upp mig från London och jag fick ett rungande NEJ. Jag fick faktiskt en utskällning på telefon, de tyckte att jag var ett dåligt exempel för mina elever, berättar Edith Bedell-Östman, som tar på sig det fulla ansvaret för att eleverna aldrig fick visa upp sitt arbete offentligt.

– Det är naturligtvis mitt fel, jag skulle

Finns det noter i Linköping?

www.smff.se

ha kollat upp att man inte fick göra om den här musikalen till teater. Vi jobbar mycket med dramatiseringar av olika uppsättningar och jag söker alltid tillstånd. Tyvärr framgick det inte av manusset vi fick att man inte hade tillåtelse att göra teater av den här föreställningen.

ELEVERNAS VAL

Sex föreställningar var inplanerade på Folkan Teater i Örnsköldsvik, man hade bjudit in högstadieskolor och skulle även ha en offentlig föreställning. Men istället fick man snabbt ge sig ut och plocka ned de mycket snygga affischer som eleverna i parallellklassen ställt upp och gjort.

– Det är förstås tråkigt att vi inte får visa upp den för publik. Vi har jobbat hårt för det här ända sedan i höstas och det har varit en härlig upplevelse, säger Karolina Nordstrand, som skulle göra rollen som Seymore – trädgårdsmästaren som odlar fram den jättelika köttätande växt som föreställningen kretsar kring.

– Det var vi elever som ville göra "Little Shop of Horrors". Vi diskuterade flera olika manus och alla ville ha något roligt men ändå skrämmande, då tyckte vi att den passade bra.

Nu gick både elever, kompisar, föräldrar och andra teaterintresserade miste

om den här föreställningen. Men Edith Bedell-Östman vill samtidigt poängtera att ingenting är förlorat. Projektet är genomförd och eleverna har gjort allt som ingår i kursen.

– De har praktiserat mycket av det de har lärt sig under åren på skolan och det kändes viktigt att vi i alla fall hann jobba i teaterlokalen med repetitionerna. Det var bra inte minst för röstframträdandet.

LÄRORIK ERFARENHET

Eleverna har jobbat väldigt mycket med scenografin och dekoren och istället för att visa upp hela föreställningen för högstadieskolor kan man kanske åka runt på skolorna och berätta hur man gått tillväga med förberedelserna. Några av esteteleverna tänker gå vidare och utbildas till dramapedagoger och det här kan bli ett lärorikt sätt att möta elever.

De skolor som bokat in sig för att se föreställningen blev naturligtvis besvikna över att de inte fick åka på teater. Besvikelse finns förstås även hos esteteleverna, men trots allt tog man beskedet om att ställa in visningarna riktigt bra.

– Eleverna har aldrig varit så hjälpsamma som nu. De har varit otroligt tillmötesgående och för dem är det här ett projekt som alla andra, säger Edith Bedell-Östman.

Dessutom har eleverna fått en erfaren-

het som de verkligen har nytta av i framtiden – vikten av att ha tillstånd från upphovsrättsinnehavaren att sätta upp en föreställning.

Text och foto Nils Ågren

ORKESTER & KORRESOR

TM RESOR *skräddarsyr orkester- och körresor i samarbete med arrangörer i Amerika och Europa.*

Besök oss på

www.tmresor.se

orkesterresor

www.mwsfestivals.com

kör- och orkesterfestivaler

Kontakta oss för skräddarsydda förslag!

TM RESOR

Veddestavägen 13, 175 62 JÄRFÄLLA
Tel: 08-7360565 Fax: 08-50582098

info@tmresor.se

www.tmresor.se

Bagatell 9

Köp 6 betala för 5

Notställbelysning Allround med en eller två lampor från 295 kr (flexi med batteri och nät drift) Pris: 590 kr (exkl moms)

Pianolampa med tung fot

Guld, Antik, Svart, eller Oxid. Pris: 550 kr (exkl moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, – fax: 013-527 52

Musik i Halland inbjuder till Kammarmusikkurs 2005

Kursinnehåll: Vi ger dig en inblick i vad kammarmusik är på ett kul och intressant sätt. Instudering, repertoarkännedom, repetitionsteknik, samspel mm. Under kursveckan kommer det även hållas seminarier och konsertbesök på Varbergs Kammarmusikkursfestival.

Datum: 4 – 10 Juli. (7 dagar)

Plats: Rosenfredsskolan, Varberg. Boende på Varbergs Fästning.

Målgrupp: Enskilda stråkmusiker och stråkensembler i alla åldrar.

Lärare: Ginestrakvartetten, Musik i Hallands fasta ensemble.

Kursavgift: 3000:- inkl. kost och logi. Sista anmälningdag är 31 Maj.

Anmälan och info: Musik i Halland, Kjell Severinsson, Box 378, 301 09 Halmstad

Tel: 035-177975, 0702-776314 kjell.severinsson@musikih.se, www.musikih.se

"Den magiska musikaliska manicken"

SuperScope PSD300

(med eller utan fantommatning)

11.600:- inkl. moms

(fantommatning kostar 1.000:- extra)

PSD300 har fantastiska funktioner som uppskattas mycket av de som arbetar med musik och undervisning. Du kan skapa loop-punkter, kopiera CD mm. PSD300 har både en CD-spelare och en CD-brännare. Utan att förändra tonarten går det att öka och sänka tempot med +50% till -33%. Tonartsförändringar kan göras utan att förändra tempot. Du kan även reducera originalsången.

PSD300 har dessutom ingång för instrument och mikrofon. Denna signal kan mixas för att brännas till CD tillsammans med ackompanjemanget från skivan. Inspelningen sker i realtid. Andra fiffiga funktioner: Kontinuerlig uppspelning från två CD. Programmering av spår, CD-text, fjärrkontroll, Sync-Record, Auto Track, Auto Stop, Mic Equalizer, inbyggd högtalare, inbyggd mikrofon, batteri-/nät drift, jog-wheel, split balance, hög-/lågfrekvensfilter.

SWEDEN MIDI MUSIC AB Tel 08-80 68 88, www.swedenmidimusic.com

För mer information, kontakta oss

Öva i egen takt

Lär dig spela instrumentet du alltid drömt om, hemma i din egen vrå eller tillsammans med kompisar.

Så marknadsför Gehrman's Musikförlag sin självstudie-DVD "Plej!". Smockan lät gitarrläraren Thomas Einarsson på Kulturskolecentrum i Örnsköldsvik titta igenom DVD:n och ge kommentarer.

Plej! finns sedan i höst för både gitarr och trummor. Under våren riknar Gehrman's Musikförlag också med att hinna ge ut ytterligare två DVD för bas och keyboard. Bakom projektet står Olle Danielsson, Örjan Gill, Lasse Zettervall och Fredrik Österberg, som alla är utbildade och erfarna lärare och professionella musiker.

På "Plej! gitarr" är det de två förstnämnda som lotsar oss igenom grunder-

na för gitarr. Det mesta är rockbaserat men man går även igenom exempelvis blues, funk, reggae och klassisk gitarr. Plej! innehåller förutom en DVD också en CD med 21 låtar, som man kan öva till.

Så här tycker gitarrläraren Thomas Einarsson om konceptet:

"Allt går mycket lugnt och metodiskt tillväga och de går igenom de flesta problem man kan ha som nybörjare, till exempel med handställningar. Man får också se och höra hela gruppen spela låtarna och det svänger bra trots att det är enkla låtar, vilket är inspirerande.

På CD:n finns två versioner av låtarna, dels en "slow" version som är väldigt bra i övningssammanhang. Dels en version "minus one" där man har plockat bort gitarr. Man får själv spela till läten och spelar man då fel så märks det. Det är också bra.

Man tar upp både melodi och ackordspel och det finns noter, tabulatur och ackord att hämta från deras hemsida. Det bör man nog ha utskrivet när man sitter och övar.

Jag tycker att det är enkelt och funktionellt och det funkar jättebra som självstudier. Det går förstås alltid att ha åsikter om vilken

pedagogik man använder, det finns olika skolor och varje gitarrlärare har olika åsikter.

Det sämsta som jag ser det är att det enbart är låtar som Danielsson och Gill har skrivit själva. Som nybörjare är det lättare och mer inspirerande att försöka lära sig kända låtar. Men att man valt eget material har förstås att göra med upphovsrätter och de kostnader som det skulle medföra."

Mer om Plej! hittar du på www.plej.org

Nils Ågren

Bagatell 1

10 000 kr

En vagn kommer lastad...

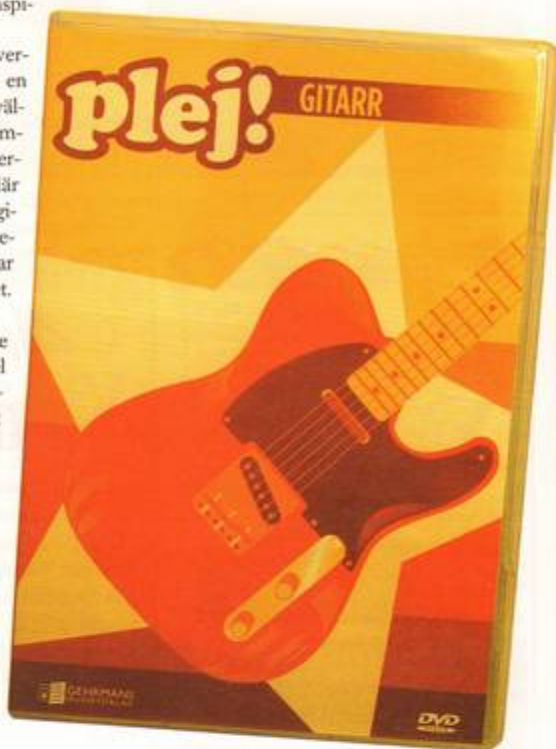
Med 20 "Teleskop-notställ" för endast 10 000 kr ex. moms. Förmodligen marknadens mest praktiska och prisvärda vagn och notställ. Läs mer Bagatell 2

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Besök vår nya hemsida

www.academus.se

• Här hittar du vår **webbutik** med stort utbud av pedagogisk litteratur och musikaler till låga priser.

• Söker du **kompetensutveckling**? Vi kommer att arrangera kurser och symposier tillsammans med bland andra Kungl. Musikhögskolan i Stockholm.

• Söker du en artist? Besök vår **artistförmedling**.

ACADEMUS AB

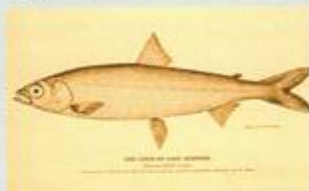
FRESCATI HAGVÄG 16B, 104 05 STOCKHOLM

Kulturnätet har köpare

Med stor sannolikhet kommer intresseföreningen för Kulturnät Sverige att överta webbplatsen Kulturnätet. Idag ägs hemsidan av Kulturrådet och fungerar som en populär mötesplats för svenskt kulturliv. Kulturrådet har under en tid haft sidan till salu och har hittills fått in fyra intressenter.

– Vi har gått igenom anbudet och funnit att intresseföreningen bäst uppfyller de krav vi ställer, säger Per Svensson, pressansvarig på Kulturrådet, till Svenska Dagbladet.

Priset har satts till 21 900 kronor och övertagandet förväntas ske inom kort. (SvD)

Peter Artedi namngavs en röd fisk, bland annat *Corygonus Artedi* – Amerikansk siklöja. Teckning av H.L. Todd/NOAA

Arteri – fiskforskningens fader

I år är det 300 år sedan Peter (Petrus) Arteri föddes i Norrmesunda, Anundsjö, som tillhör Örnsköldsviks kommun. Han växte sedan upp i Nordmaling i Västerbotten och började tidigt intressera sig för naturvetenskap. Arteri blev under studierna i Uppsala mycket god vän med Carl von Linné och de delade upp sina intressen mellan sig vilket ledde till att Arteri koncentrerade sig på ichtyologin – studiet av fiskar – där han svarade för banbrytande forskning av fiskars systematik. Projekt Vision Arteri, som drivs av Kulturföreningen Anundsjö Ton, uppmärksammar jubileumsåret på en rad olika sätt, bland annat genom föreläsningar, konserter och fisketävlingar. I maj hyllar också skolorna i Anundsjö rektorsområde Arterdis minne.

Ung konst på Sverigeturné

Fyra städer kommer att få besök av 40 unga konstnärer på turné i år. Första anhalt av utställningsturnén som arrangeras av Sveriges Allmänna Konstförening, SAK, blir Kalmar konstmuseum. Därefter går färden mot Luleå och Konstens hus. Bland utställarna finns signaturer som Linn Fernström, Jens Fänge, Charlotte Gyllenhammar och Annika von Hauswoltz.

– Det här är en unik möjlighet att se en bred samling av den unga konsten där uttrycket varierar friskt och där valet av nya tekniker ständigt skapar nya möjligheter, säger SAK:s informationschef Randy Jämtlid till Dagens Industri. (Di)

Jonas Gardell irriterar Pingstkyrkan

Affischen till Gardells senaste show "Väckelsemöte" upprör bland pingstvännerna och Frälsningsarmén i Sundsvall. Samtidigt som Jonas Gardell kör sin show planeras därför från de irriterade frikyrkorna att hålla ett "äkta" väckelsemöte.

– På affischen till sin show står Gardell i en uppknäppt frälsningssoldatsuniform och använder epitetet väckelsemöte. Han får väl göra vad han vill men jag känner som pingstpastor att jag inte vill att mina trosyskon ska raljerar med, säger Gunnar Johansson, pastor i Sundsvall, till Dagens Nyheter.

– Jag har inte sett showen, det räcker att se annonsen. Men vi är inte emot, vi är för – för äkta väckelsemöte med äkta frälsningssoldater och inga plagiat. (DN)

Sverigefotograf

prisad i New York

Utmärkelsen 2005 Woman of Discovery Award for Lifetime Achievement, har gått till Marianne Greenwood med rötter i Norrland. Född i Gällivare och uppvuxen i Kiruna och Skellefteå, i dag bor hon i Frankrike. Den 2 mars tar den framgångsrika konstnären emot priset för sin fotokonst. Den 88-åriga fotografen har en lång och glädd karriär där hon samarbetat med många namnkunniga konstnärer som exempelvis Picasso och Evert Taube som nära vänner. En stor utställning med bilder, tv-intervjuer och föreläsningar kommer amerikanerna att kunna ta del av. (Kvällsposten)

Böttfalls för stöjd av musik

En italiensk diskjockey dömdes nyligen att betala 1,4 miljoner euro för att ha använt illegalt nedladdade musikfiler. Det är den enskilt största bot som utdöms i Europa för musikstöjd. Det är den italienska skivindustrin som just nu gör en offensiv kampanj mot illegala musikfiler i samarbete med den italienska polisen. (DN)

En krona låten

Sångaren Håkan Hellström släpper en tidigare outgiven låt på nätet, till priset av en krona. Den populära artisten har just givit ut en ny skiva men passade på att spara en låt som bär namnet "Evert Taube", och ger nu ut den exklusivt på nätbutiken cdon.com – Det är en bonus för fansen, förklarar Camilla Engström på skivbolaget Virgin, för Aftonbladet.

Nu ljuder Mp3 i bilen

Nu tar mp3 plats i bilen på allvar. Det är Volvos personbilar som från och med april kan utrustas med den nya ljudfunktionen. Själva hjärtat i anläggningen placeras i bagageutrymmet och utrustas med ett minneskort som rymmer 20 gigabyte vilket motsvarar 400 cd-skivor eller 500 timmar musik. Spelaren sköter på vanligt sätt via instrumentbrädan och systemet klarar såväl wav-, wma- och flac-filer. (Di)

SVT öppnar arkivsajt

SVT:s nya stora satsning heter "Öppet arkiv". Det är en webbsatsning där företaget ska lägga ut en stor del av sitt arkiv. Allt från nyhetsbilder till journalfilmer kommer besökarna att kunna söka fram då sajten startas i slutet av mars och tillgången till härligheterna kommer att vara fri. – Vi vill öppna arkiven men kan tilläta vidare bara lägga ut bitar, cirka 50 timmar, där vi är klara med rättigheterna. Men det ska vara undan för undan, säger Lena Glaser, chef för SVT interaktiv, till Dagens Nyheter. (DN)

Vingtblå gjord av Gaia Alessi och Richard Bradley.

Mer konst i SVT

SVT Format heter den senaste satsningen på en serie halvtimmesprogram om samtidskonst. Det blir program i temaform och under våren kan vi bland annat få ta del av äm-

nen som "Finsk superrealism" och "Bilderna av Afrika – i Europa".

– Vi tror att verkligt bra konst påverkar oss och samhället. Den ger inte slutgiltiga svar och lösningar men den får oss att i bästa fall ompröva det vi trodde var självklart, säger redaktör och konstkritikern Pontus Kyander, till Svenska Dagbladet. (SvD)

Statligt stöd tryggar Sundsvalls konstskola

Konstskolan i Sundsvall har av Skolverket beviljats statsbidrag från den 1 juli 2005. Skolan uppfyllde tidigare kriterier som gjorde att tillsyn och studiestöd var beviljat. Statliga anslag beviljas endast kompletterande utbildningar som anses vara "särskilt värdefulla från nationell synpunkt". I begreppet ligger bedömningar som till exempel att en utbildning bidrar till att bevara traditionell yrkeskunskap eller utvecklar ny kunskap inom ett framtidsyrke. Beslutet är grundat på omfattande granskningar av skolans verksamhet.

Omöjligt uppdrag

Den konstnärliga chefen för operasektionen på Kungliga Operan, Menno Feenstra, vill ha in fler lärva regissörer, men Operan som nationalscenen står inför en omöjlig uppgift. Teatern ska informera om operan och balettens bredd. Fålet blir allt mer omfattande. Samtidigt ges endast fyra operapremiärer per säsong på Stora scenen. Beklagligt, eftersom inget vitaliserar så mycket som nya uppsättningar. Sådana kräver mer pengar, säger Feenstra till DN.

Med bara fyra premiärer per säsong på Stora scenen är det svårt att visa på bredd, men samtidigt är Stockholmsoperan intressant för den internationella operascenen anser Feenstra. Folk i Stockholm tror att Sveriges huvudstad ligger i periferin. Men för Europa är Stockholm viktigt. Fönstren måste öppnas. Sverige, och Operan, måste ropa ut att vi har saker som intresserar resten av kontinenten, säger Feenstra, som vill göra samproduktioner med scener ute i världen. (DN)

Riksteatern turnerar i klassrum

Riksteaterns Unga Riks spelar under våren den nyskrivna pjäsen "Nu är du Gud" igen av dramatiker Anders Duus. Det hör inte till vanligheterna att Unga Riks spelar en hel föreställning i klassrum och ämnet är tro. – Tro är ett intressant ämne, bland de få, där vi som vuxna egentligen inte kan hävda någon auktoritet gentemot barnen. Här finns inga svar, bara frågor. Vad är det som gör att vi tror på gud eller gudar, fast dessa vägrar bevisa sin existens, säger Anders Duus om sin nya pjäs. Pjäsen handlar om två elever, skolans skräck, och den mest populära tjejen som i ett oväntat och humoristiskt möte börjar prata om olika sätt att tro. För regin svarar Lotta Östlin Stenshäll och konstnären Helene Billgren står för scenografi och kostym. Musiken är skriven av Anders Nyström. "Nu är du Gud igen" spelas under våren i klassrum på mellanstadiet med premiär i Östhammar den 11 mars.

Filharmonins dag

Kulturskolan Stockholm och Kungliga Filharmoniska Orkestern arrangerar i samverkan Filharmonins dag lördag den 12 mars i Stockholms Konserthus. Under dagen finns möjlighet att att lyssna till Kungliga Filharmoniska Orkestern och man kan även prova på att spela olika instrument och även ta chansen att dirigera en stor orkester. Det här är också en dag där man enkelt kan informera sig om Kulturskolan och anmäla sig till dess verksamheter.

Timbuktu. Foto: Mike Grönberg, Sveriges Radio

Hiphopen för samman folk

Svensk hiphop har för svaga medler och får därför leva vid sidan om den breda popfåran. Det anser Timbuktu, som är aktuell med sitt fjärde och redan hyllade album "Alla vill till himmelen men ingen vill dö". Svensk hiphop har inte haft en svacka, bara hamnat i skymundan, menar han.

– 2004 var ett bra hiphopår. Det är bara det att sådant man ser på teve och hör på radio kanske inte är så representativt. Hiphopindustrin har blivit en penningindustri och i en penningindustri är det inte alltid kvalitet som dominerar, utan sådant som genererar pengar. Det som är schyst med hiphop i Sverige är att det inte är en företeelse som har förekommit bara i förorterna, så som det från början var i USA. Nu har hiphopen även där spritt sig till alla led och alla klasser, säger Timbuktu. (DN)

JazzAttacks bjuder musiken genom att sätta jazz med hiphop.

Förener jazz och hiphop

JazzAttacks, med rötterna i Skåne, utsågs år 2000 till Sveriges bästa unga jazzband av både Musik Direkt och jazzriksförbundet. Under det senaste året har de gjort sig kända som ett av Sveriges mest nyskapande unga jazzband, med en fusion av jazz, soul, hiphop och rap. Fem skickliga instrumentallister och två rappare som förmedlar samhällskritiska texter på både svenska och engelska, vilket tilltalar både den inbitna jazzpubliken och den yngre hip-hoppubliken. Nu har de släppt sin debutplatta "Essential Input" på eget bolag, på grund av att de vill få ut sin musik och sitt budskap i en oberoende form. De anser helt enkelt att dagens musikindustri är alltför likriktad.

En spelman som gör vad som faller henne in

Det finns dem som påstår att Ellika Frisell drivs av att experimentera med musik.

- Men det är fel, säger hon. Jag gör bara det jag gillar. Att det sen råkat bli en hel del olika projekt, det är bara en ren slump.

Fascinerande är hon under alla omständigheter. Folkmusikern som ville bli trummis som barn och som ser sann spelglädje som ett tillstånd av rus.

Folkmusiker, fiolpedagog, studierektor... det finns många titlar som Ellika Frisell kan använda om hon känner för det. Men det gör hon sällan eller aldrig.

- Jag ser mig själv kort och gott som spelman. En ganska nyfiken sådan.

Och helt befriad från förutfattade meningar. Precis som kollegan och gamle vännen Ale Möller, en annan av landets mest inflytelserika spelmän.

Ellika Frisell har turnerat runt om i världen och sedan några år tillbaka har hon ett nära och mycket stimulerande musikaliskt samarbete med korospelaren Solo Cissokho från Senegal. Med vilken hon just nu spelar in en ny skiva.

Ett tidigare projekt, plattan "Tretakt - Takissba", belönades med utmärkelsen BBC World Music Award i kategorin Boundary Crossing.

VILLE BLI TRUMMIS

Men det var inte fiolspelare hon drömde om att bli som liten. Utan...trummis.

- Jag ville inget hellre. Jag slog med strumpstickor på kuddarna i mitt rum och hade ett kastrullock som cymbal. Men jag fick inte spela trummor hemma. Så det blev piano i stället, berättar hon.

Född och uppvuxen mitt emot klassiska danspalatset Nalen mitt i Stockholm fick musiken tidigt en dominerande roll i livet.

- Många gånger tränade jag efter att komma in och lyssna på alla artister som spelade på Nalen. Men jag var ju för ung. Fast ibland lyckades jag smita in ändå.

- Som 13-åring var jag president i Kinks fan club. Jag minns att jag upplevde dem på Konserthuset. Där såg och hörde jag också BB King en gång. Det var stort. Alla dansade. Taket lyfte nästan. Jag var 14 år och salig, skrattar Ellika.

Hon gick på Adolf Fredriks musikskola, älskade att spela Bach och sjöng i kör.

Sen flyttade hon till Delsbo i Hälsingland. Där mötte hon fiolen. Och folkmusiken.

Sedermera bodde hon en period i Dalarna innan det bar hemåt till Stockholm.

På den musikaliska resan har hon spelat med grupper som Filarfolket, Kapell Frisell och Den Fule, varit teatermusiker och deltagit i en hel skrälladus andra sammanhang. Starkt präglad av intrycken från de kolleger som satt Bingsjö på folkmusikkartan. Nils Agenmark, Jonny Soling, Ole Hjort och den legendariske Päckos Gustaf.

- Jag lyssnade ju mycket på Jimi Hendrix och Cream i tonåren. Vild musik. Bingsjötraditionen står också för vildhet, vitalitet. Rytmer. Spelmännen därför är och var egensinniga, enormt starka i sitt musikaliska uttryck. Jag tyckte att jag laddade ur mig när jag spelade, men när jag träffade dem insåg jag att jag inte visste vad ladda ur sig var (skratt).

ETT RUS

Du har aldrig varit rädd för att trampa upp nya vägar.

- Nej, men det har skett utan planering. Jag har aldrig haft ambitionen att experimentera utan jag har helt enkelt snubblat över många intressanta spelmän och tagit till mig andra kulturers musik. Jag och Ale Möller är likadana där. Vi kan höra spår av schottis i något från Mali eller hita stora likheter mellan en låt från Egypten och en från Orsa. Också för vi samman det där och ser att det fungerar.

Vad är spelglädje för dig?

- Som en drog. Som det är nu, när jag

och Solo och några andra musiker spelar in en ny skiva. Jag går omkring i ett konstant lyckorus. Rus är förresten ett bättre ord än drog. Spelglädje är ett rus som är alldeles underbart.

När jag intervjuade Ale Möller för ett par år sedan, talade han om tystnadens ljud. De ljud som finns omkring oss och som hörs när inget stör. Ellika förstår exakt.

- Tystnadens ljud får en att tänka långa tankar. Inte korta digitala.

I tystnadens ljud skapas harmoni. Och nya idéer föds.

Olof Wigren

Den legendariske Päckos Gustaf och Ellika. Spelglädje.

Namn: Ellika Frisell.

Ålder: 52 år.

Bor: i Stockholm.

Familj: Mamma, syster och vänner.

Yrke: Spelman och utbildningsledare på Kungliga Musikhögskolans folkmusikinlinje.

Aktuell med: Ny skiva med Solo Cissokho som släpps på senvåren. På den spelar också gästartister.

Tjänar: Så att hon klarar sig. För det mesta.

Kör: En gammal Volvo.

Läser: Just nu Bodil Malmstens biografi.

Ser: Gärna på filmer. Pedro Almodóvar är favoritregissören.

Lyssnar: På Dylan, på Tom Waits och på spelmän från hela världen.

Skrattar: Ofta.

Gräter: Lite för lätt.

Älskar: Familjen, vännerna, musik, tystnaden, att bada, naturen, vin, hundar och sin trädgård.

Ogillar: Stress, folk som inte lyssnar, att inte få bada.